

Η Φόνισσα (Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης)

«Η Χαδούλα, η λεγομένη Φράγκισσα, ή άλλως Φραγκογιαννού, ήτο γυνή σχεδόν εξηκοντούτις, καλοκαμωμένη, με αδρούς χαρακτήρας, με ήθος ανδρικόν, και με δύο μικράς άκρας μύστακος άνω των χειλέων της. Εις τους λογισμούς της, συγκεφαλαιούσα όλην την ζωήν της, έβλεπεν ότι ποτέ δεν είχε κάμει άλλο τίποτε ειμή να υπηρετή τους άλλους. Όταν ήτο παιδίσκη, υπηρετεί τους γονείς της. Όταν υπανδρεύθη, έγινε σκλάβα του συζύγου της - και όμως, ως εκ του χαρακτήρος της και της αδυναμίας εκείνου, ήτο συγχρόνως και κηδεμών αυτού· όταν απέκτησε τέκνα, έγινε δούλα των τέκνων της· όταν τα τέκνα της απέκτησαν τέκνα, έγινε πάλιν δουλεύτρια των εγγόνων της».

Απόσπασμα από την «Φόνισσα» του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη

Η «Φόνισσα» είναι το δεύτερο εκτενές διήγημα (νουβέλα) του Παπαδιαμάντη και θεωρείται από πολλούς το αριστούργημα του. Αποτελείται από 17 κεφάλαια και δημοσιεύτηκε στο περιοδικό Παναθήναια σε συνέχειες από τον Ιανουάριο ως τον Ιούνιο του 1903 έχοντας τον υπότιτλο «κοινωνικόν μυθιστόρημα». Ανήκει στα έργα της προχωρημένης ωριμότητας του Παπαδιαμάντη, της επονομαζόμενης ρεαλιστικής περιόδου του και περικλείει τα πιο γόνιμα στοιχεία της τέχνης του. Το έργο, πέρα από τον επιφανειακό μύθο κρύβει έναν βαθύ κοινωνικό προβληματισμό που δικαιολογεί τον υπότιτλό του. Ο Παπαδιαμάντης με τη Φόνισσα θέλει να παρουσιάσει το πρόβλημα της θέσης και της μοίρας των γυναικών της υπαίθρου στην εποχή του. Έχοντας σαν φόντο την κοινωνία του νησιού του μας δίνει πολλά κοινωνικά και ηθογραφικά στοιχεία της Σκιάθου και κατ' επέκταση της ελληνικής υπαίθρου. Όμως ο χαρακτήρας του έργου είναι κυρίως ψυχογραφικός: Ο Παπαδιαμάντης μας παρουσιάζει τις σκέψεις και τις πράξεις της Φραγκογιαννούς, μιας ψυχοπαθολογικής προσωπικότητας και επιχειρεί να διεισδύσει στα βάθη της ψυχής της, δίνοντάς μας αριστουργηματικά το χαρακτήρα της και το περιβάλλον μέσα στον οποίο αυτός διαμορφώθηκε.

Στην αρχή του διηγήματος, η ηρωίδα του έργου, η θεία Χαδούλα (Φραγκογιαννού), μια εξηντάχρονη γυναίκα ξενυχτά δίπλα στη νεογέννητη εγγονή της, η οποία είναι βαριά άρρωστη. Η Φραγκογιαννού είναι η κλασική γυναίκα - θύμα της ανδροκρατούμενης ελληνικής υπαίθρου. Ο γάμος της ήταν αποτέλεσμα της θέλησης των γονιών της, η προίκα της ήταν λίγη, ενώ ο αδελφός της ευνοήθηκε

στο μοίρασμα της γονεϊκής περιουσίας. Η θέση της γυναίκας ήταν υποβαθμισμένη. Οι γονείς δεν ήθελαν να αποκτούν κορίτσια, τα οποία θεωρούσαν βάρος, επειδή έπρεπε να τα προικίσουν. Τα κορίτσια μόνο βάσανα θα έφερναν σε μια οικογένεια. Γι' αυτό θα ήταν καλύτερα να μην γεννιούνται καν...

Λήψη αρχείου (1 MB)

Πηγή

Κείμενο: e-alexandria.gr